

EESTI POLITSEILEHT

Administratiiv-õigusline aegkiri.

Nr. 5 (61).

8. weebruaril 1923 a.

III. aastakäik

Ilmub üks kord nädalas — igal laupäeval.		Kuulutuste hind:	
Tellimise hind: aastas	Mk. 800.—	1/1 lehek. Mk. 3000.—	1/4 lehek. Mk. 800.—
poole aastas	400.—	1/2	1/8
weerand aastas	200.—	1/3	1/16
Üksik number maksab Mk. 18.—		1/2 lehek. Mk. 100.—	
Tellimised — järgmise kuu esimesest päevast.		Lehe eesküljel 75%, tekstis 100% kallim.	
Toimetus ja kontor: Tallinn, Toompea lossis. Tel. 5-15.		Adressi muutmine 10 mk.	
Awatud kell 1/2 9 — 1/2 3. Toimetaja kõnetunnid k. 12—1.		Adress kirjade jaoks: Tallinn, Postkast nr. 338.	
		Jooksew arwe „Eesti Pangas“ nr. 1056.	

Sisu: 1) Prof. Stier-Somlo, Politsei ja õiguslik riik. 2) Dr. Schüze, Wabariigi kaitsesest Saksamaal. 3) Semrifson, Mõnda kogufondlistest maksudest. 4) S. Margens, Majandusteadusest. 5) Wann. adv. R. Miffelot, Õigusteadusest. 6) Rahvuswaheline administratiiv-teadusline kongress. 7) Kõhutoast. 8) Ametlik osa. 9) Küsimused ja kohtumised. 10) Mitmesugust. 11) Kuulutused.

Politsei- ja õiguslikriik.

„E. Politseilehe“ kaastööline Kölni ülikooli professor Dr. Stier-Somlo.

(5. järg.)

V. Õiguslise riigi kriitika Saksamaal.

Nagu meie nägime, mõistetakse modern õiguslise riigi all tema viimasel arenemisastmel sarnast riiki, kus walitluswõim seaduse alla paenutatud. See on muidugi õige, kuid mitte täielikult. Etteks jäetakse sellega, kui walitsemise seaduspärafuse kindlustuse peale kõik raskus pannakse, sellest mõttest välja need modern riigi saawutused, milleta modern õigusline riik üldse mõeldaw ei ole. Niiuguste saawutus-

tena märkiline ära kohtumõistmiswõimu rippumatus, konstitutsionalismi ja parlamentaarise walitluswiisi, omawalituse ja isikwabaduse ja omanduse kindlustuse. Teisels räägib õiguslise riigi niisuguse riigiga, kus seaduspärane walitsemine, wõrrastamise wastu see, et see mõiste ainult wormiline ja mitte oluline ei ole. Wormiliselt võib väga kergesti mõnd seaduslikku alust leida, kuna oluliselt see seadus kaugel võib seisda õiguslise riigi mõtete teostamisest. Õiguslise riigi idee fiht seisab selles, et võimalikult laialdaselt kindlustada kodaniku indiwiduaal sphaari riigiwõimu, iseäranis aga ametnikkude wastu. Ta seisab praegu rõhutatud ja veel täiendawais demokraatismi momentides, omawalituses, konstitutsionalismis, parlamentaarises walitluswiisis, kohtu rippuma-

SHOKOLAADI JA KOMPWEKITERHAS

K. DETERT & KO

Tallinn, S. Batareilt. 12. Kõnetr. 22-43

Kõige peenemalsellemad shokol. ja Monpansje „Kodumaa“.

tuses. Meie oleme näinud, isedaarants Preiffimaal, et meil walguſtatud abſolutismi ja hullemateſt poliitiliste reaktsiooni aegadest ſeaduſi oli, mis wormilifelt kätte õigufeega ſeda nime kandſid, nagu Preiffi üldine waadſeadus (Allgemeines Landrecht) ja poliitſe-walituſe ſeadus 11. märtsiſt 1850 (das Po-lizeiverwaltungsgesetz), kuid mis ſelleſt kangel olid, et ülaltähendatud olulifelt ra-huldawa õigufliſe riigi mõõdapääſematuid eelduſi teoſtada.

Selleſt ſeiſukohaſt waadates näeme ſaſſa eelſõjaaegſeid wahekorbi nende iſeloomulikuſ walguſes. Paljugi oli Saſſamaal pa-rem, kui ſeda wäljamaal arwati, ja ka iſik-line ja majandusline wabadus ei olnud kau-gelſki nii halwas ſeiſukorras, kui ſeda ku-jutati karikatuurides ſaſſawäſtaste ring-fondade poolt. Kuid oli kindel, et nii põhi-ſeaduſliſel aluſel kui ka walitſemistegewuſe läbi oluline õigufiline riik ellu tõuſta ei oleks ſuutnud. Oli tarwis ilmaſõja wapuſ-tuſi, et uutele ideedele teed murda ja kõige pealt praktiſtetele korralduſtetele maad wõita. Ei ole weel mitte kõik kätte ſaadud, kuid endiſega wõrreldes ſiiski mitte wähe.

VI.

Kui lõpuks küſitakse, mis on praegusa-ja riigi üllesandeks õigufliſe riigi ſiſis, ſiis on ſelleks kaks lähtepunkti, millede kaudu meie ſelguſele wõime jõuda. Üks ſaab kind-laks määratud põhiſeaduſe, teine walitſe-miſe kaudu, ja nimelt järgmiſel konkreet wiſil. Nagu juba inglaſte ja ameeriklaſte ſuured wabaduſõigufed 17 ja 18 aastasajaſt peale kodanikkude indiwiđuaal ſphääri kõik-wõimſa riigiwõimu waſtu kindluſtaſid, ſaid kõikide kultuurrikkide poolt Ameerika oſa-rikkide ja uniooni põhi- ja wabaduſõigufte ja prantſuſe „droits de l'homme et du ci-toyen“ järele nõndanimet. põhiõigufed loo-dud. Selles walitſes suur mitmekuſiſus, mil wiſil ſee ſiündis, miſſugufed raamid riigis iſikliſele tegemuſele pandi ja kõiae pealt, kuidas need põhiõigufed läbi wiidi. Kuid igatahes on tegemiſt põhimõtetega, mis ter-wet ilma waldawad. Ka Saſſamaal ſaid

alates 1818 aast. paljude oſariikkide põhiſea-duſteſſe (mitte keiſerriigi põhiſeaduſte) ja nliid uude riigi põhiſeaduſte 11. aug. 1919 a. ning peaaegu kõikide oſariikkide põhiſea-duſteſſe need põhiõigufed ülles wõetud. Need kätwad iſhedõigufliſe kohta kohtu ees, liikumise ja wäljarändamise wabaduſte, iſiku ja kodu puutumatuſe, kirjaſaladuſe, waba mõtteawalduſe, trüki, kauplemiſe ja töõnduſe, üldſe majanduseſu ja lepingu wa-baduſte, omanduſe kindluſtamise ja teiſte kohta. Uus Saſſa riigi põhiſeaduſ on ſelles juhtes ſifurikkam koſtituſioon terwes il-mas. Temaſſe ei ole ülles wõetud ning wäljaarendatud ükſi endine kultuurwara, waid temaſſe on wõetud peale ſelle weel kaunis kõwa ſotſialiſtliku wärwiga oſad, nagu näitufeſs ettemõtete ſotſialiſeerimine, looduswarade riigistaſimine (Ungeſellſchaft-ung), ſuurmaapidamiſe tükeldamine, töõ õigus, koalitiſiooni õigus ja palju muud. Põhiſeaduſliſteſt külljeſt waadates paistab ta järjelikult kaunis rahuloldawana.

Õigemal waatlufel ei ole ſee aga mitte täteſt nii, ſeſt põhiſeaduſe põhiõigufte kohta on enamasti kitiſendawad määrufed ette nähtud.

Nii on näitufeſs paljude wabaduſõiguf-te juure tähendatud, et nad niimõõrd maſs-wad, kumõõrd ſeaduſteſs nende kohta kitiſen-duſi ei ole ette nähtud. Iſeloomuſtaw on nii ſitu kui ſeal, kuidas need põhiſeaduſe määrufed walitſemiſe kaudu teoſtuſt leia-wad. Tuleb meeles pidada, et koſtituſi-oonis teatud määral inimſoo pühapäewad on, ſelle waſtu aga walitſemisaſtiid äripäe-wad, mis lõpuliſult, wäljaarwatud wäheſed pühapäewad, tegelikult elu ſiinnitawad. Wabaduſõitõuſteſt ei ole mingit kaſu, kui walitſuſwõim nende waimuſ ei talita.

Sellega oleme jällegi õigufliſe riigi juu-res, nagu ta olema peab. Olulifes mõttes wõib ta ainult ſiis teoſtamift leida, kui wa-litſuſwõim kokkufõlas töõtab nende suurte iſiku- ja majandufliſe wabaduſe põhimõte-tega, nagu need põhiſeaduſes wäljendatud. Selleks ei ole tarwis ükſi läbi imbuda tõſſe

D i e n d u s. Wiimases „E. Politſeil.“ on tehe trü-kiſimil tähelpanematuſe tõttu tehniline wiga ſiſſe juhtunud, nimelt on lht. 36 teiſe weeru lõpul 13 wiimast rida ſegamini paisatud; tuleb lugeda: „... See ford püſis kuni 19. aastasaja teiſe kolmandikuni. 1834 aastasat peale muutub ſee aga täielikult; ſelle aasta ſeaduſandluſ waeste kohta toob walitſemiſſe uue ſiſteemi. Iſſeiſew kodanikkond ſoomis ka oſa

wõtta walitſemiſeſt ning ſaab ſeda ſelle läbi kätte, et waeste eest hoolekande, terwiſhoiu- ja ehituſpoli-ſei, teekorralduſe, tolliaſjandufe, liina looſfondade, ſihelfondade ja krahwifondade alabel uus ſiſteem teſſ, ning et kõigis neis aſjades oſuſtamije wõim rahna poolt walitud iſtute kätte antaſſe, kuna ai-nult joolſmate aſjade korralduſ ſellekohaste kutſe-liſte ametnikkude peal laſub...“

demokraatlike waimuga, waid on tarwis luua seadused, mis neid wabaduspiire walitsuswõimu wastu kaitseksid. Ei wõi muudugi unustada, et täidesaatwal wõimul teatud waba äranägemise wõim peab olema, et ühistonna huwides omi ülesandeid täita. Kuid sedit äranägemise wõimu peab ta kasutama teatud, põhiseadusega ja suure omawalitsuse mõtte ja rahwa suwereniteedist tingitud mõttes.

Äti seisame mete ajajärgu ees, mis sõjaritista sinna poole juhtinud, et tõsist õiguslist riiki mitte ükski wormiliselt, waid oluliselt maksmata panna. Sarnased riigid (nagu Wenemaa), kes alles hilja politseiritigi korrast wabanefid, peawad selleks arwatawasti pikema tee läbi tegema ja rohkem aega tar-

witama. Kuid ei ole wõimatu, et Wenemaa ja tema endisel pinnal tekkinud uued riigid, kiiremas tempos, kui see wõimalik wõisunud Euroopale, järele püüawad. Äti wõib küll ütelda, et need õigusliste riigi arenemise põhijooned, nagu nad siin juhtivate suurriikide kohta ette toodud, oluliste punktide õigel tabamisel eeskujuks hommikumaa riikidele wõtmad olla. Äting 1888 lõkkele lootus, et waatamata nende iseäralfuste peale, mis iga üksikriik oma ajaloolise arenemise põhjal ja sotsiaalsete tarwiduste tõttu läbi peab tegema ja ära wõitma, siiski on olemas ühise kultuurinimkonna suured ühtised ideed, abinõud ja sihid.

(Edpp).

Wabariigi kaitsest Saksamaal.

„E. Politseiwähe“ kaastöölise ministeeriumi nõunik Dr. Schütze.

Riigi ministri Dr. Rathenau tapmistöö, mis paremradikaalmeelsete endiste õhutus-feride poolt korda saadeti, ühes teiste samalaadiliste tapmistõtetega riigiministri Erbergeri ja sotsialistlike partei juhi Scheidemann'i kallal, awasid riigivalitsusele silmad nende hädawõitluse peale, mis sisetiste käärimistest tõttu riiki ähwardasid. Riigivalitsus sai aru, et wabariiklikele korrakale need paremradikaalsed ringkonnad hädawõitluse olid ja et awaliku kindluse ja korralduseadmiseks erakorralisi abinõusid tarwis läheb.

Riigi president kasutas riigi põhiseaduses art. 48 põhjal temale antud õigust, ning määrustega 26. ja 29. juunist 1922 a. tunnistas maksuwõitluse art. 118 (waba mõtteawalbus, triikwabadus), art. 123 (koosolekute wabadus) ja art. 124 (ühingute wabadus), mis riigil põhiseadustele wastawad ja faktslaste põhioõigused mõõdamines jõe- taks tunnistas ja wõlitas maafestafutusi koosolekuid, etendusi, kuulutusi ja triik- tuid, kui ka ühinguid ja seltsi, mis wabariigi waenulises mõttes tegewad, ära keelata; pärast andis tema wabariigi kaitseks jaolt uued, jaolt karistusseaduse järele wastawalt normeeritud waljendud karis- tused wälja ja nende otstustamiseks, kui ka kaotuste lahendamiseks maaafutuste walitsusabinõude wastu, sai nende määruste järele iseäraline kohus riigikohtu juures kui kohtupalat sisse seatud. Need abinõud olid sihid, riigi kohtuministri seletuse jä- rele, peaaegjalikult parempoolsete wastu; nende tarwitatawust parempoolsete riigi- wastaste suhtes ei olnud märgata. Oma

iseloomu poolest, kui erandabinõud, on need määrused wabariigi kaitseseaduse jõusse astumiselega 21. juulist 1922 a. (R. G. Bl. S. 585) oma maksuwõitluse kaotanud; nel on weel ainult ajalooline tähtsus.

Selle seaduse peale, mis eneses tähtsaid põhiseaduse kiitendusi sisaldab, tuleb waa- data kui põhiseadust muutwa seaduse peale ja on kui niisugune tarwilise enamusega (Art. 76 R. Verf.) jõusse astunud, ja ainult kui mõõdamine wabadabinõud mõel- dud ning kaotab 5 aasta jooksul oma maks- wõitluse. Selle seaduse eesmärk ei ole sihidud mitte teatud rahwakõitluse ehk parteide was- tu, nagu määrused, waid iga ühe wastu, kelle tegewus põhiseadusega kindlaksmääratud riigi korrakale hädawõitlik. See seadus seisab koos: karistusõiguskõitlusest, walitsusõiguskõitlusest ja protsessuaalsest ja- gudest:

1. Karistusmääramised eralduwad pea- asjalikult järgmistest seisukõitluse järele:

1) Osawõitlusest ühingust, mille olemas- olu, toiming ehk eesmärk riigivalitsuse ees salaja hoitakse ehk nende tundmata wõi tuntud ülematele sõnakõitlusest tõotakse, ähwardab § 128 d St. G. B. järele wähesse wangistuskaristusõigusega; selle asemel wõib selle seaduse § 2 järele sunnitõõga 1—15 aastani, ühes piiramata rahatrahwiga määrata, kui salauhingu eesmärgiks oli wabariigi walitsuse liikmeid surma läbi kõitluse. See kõitluse karistus tabab iga üksikut ühingu kaastõitiget ka siis, kui wiimane ühingu kõitluse püüetest teadma- tuses wiibis. On need püüded kaastõitlusele teatamad, siis tabab teda weel raskem ka-

riistunorm seaduse § 1 Abf. 1 järele, millega mitte vähem kui 5-aastase ehk eluaegse sunnitööga ja piiramata rahatrahwiga karistatakse sarnase eesmärkidega ühinguist osawõtmise ehk kokkurääkimise eest. Kui nende püüetele järgneb tapmise katse ehk lordasaadetud tapmine, siis saab ühinguist teatud osawõtmise ehk kokkurääkimise eest surmanuhtluse ehk eluaegse sunnitööga karistud. § 1 Abf. 2.

Salajasest ehk riigiwastasest ühinguist osawõtmise eest § 128, 129 St. G. B. järele saab selles ettenähtud pehmenendud wanais-tuskaristuse asemel wangistuskaristusega 3 kuust kuni 5 aastani nuheldud, selle kõrwal weel rahatrahwiga, iseäranis rasketel juhtumistel saab sunnitööle mõistetud, kui selle ühingu eesmärk osawõtjale teatav, põhiseadusega kindlaksmääratud wabaritit riioikorda kufutada (§ 7 Nr. 4) ehk kui ühingu liikmed ilma lubata sõjariistu hoitawad (§ 7 Nr. 5).

Õdoil neil juhtumistel saab karistud niisama kui salauhinouft ehk salasevitfusdest osawõtja ka see, kes sellest ühinouft ehk salasevitfusdest kuidagiwiisi osa wõttis, kas töö ehk nõuga kaasa aitab ehk jälle rahaltifelt seda toetas (§§ 4, 7 nr. 4). Selle seaduse § 5 toetades St. G. B. § 139 peale teatawate kiffenduste all ahwardab seda karistus, kellel riioiwastaste ühingute sevitfusel ja kawatfusel küll teada on, kuid need üllesandmata jätab. Seaduse § 3 kindlustab sarnasest ühinouft osawõtjale karistusest wabaritamist, kui tema aegsasti asutusele ehk ahwardatawale isikule ühingu kawatfusdest teatab.

2) Olou fiinkohal üffitakjalifelt wabaritit wastaste kuritööde karistatawus tähendud seaduse §§ 6, 7 ja 8 järele:

See, kes walitfusliikme surmanud ehk selleks katset teinud ehk selle kuritöö juures

kuidagi kaastegem olnud, karistatakse sunnitööga, ühes piiramata rahatrahwiga seaduse § 6 järele.

Wangistusfega 3 kuust kuni 5 aastani ühes rahatrahwiga kuni 5 miljonini, raskematel juhtumistel sunnitööga, niipea kui see mitte teiste määrustega, nagu St. G. B. järele näit. § 211 — mõrtsukatöö — raskema karistuse alla ei lange, ahwardab seaduse § 7 järele:

wägiwallateo lordasaatmise, selle sevitsemise ehk sarnasele teole üleskibutamise eest walitfusliikmete wastu (Nr. 1);

awalikult mõnel koosolekul awalud teotamiste ehk laimduste eest sarnase wägivala ohwri kohta, (Nr. 2);

samal wiisil sarnase teo ülistamise ehk kiffimise eest (Nr. 3);

ifeäraliste era-sõjariistadeladude üle teatamata jätmise eest (Nr. 5).

Wangistusfega kuni 5 aastani ühes rahatrahwiga kuni miljoni margani ahwardab seaduse § 8 järele järgmistel juhtumistel:

awalikult ehk mõnel koosolekul awalud põhiseadusega kindlaksmääratud wabaritigi riigikorra teotamise eest (Nr. 1);

samuti ka riigikorra alandamise eest, walitfusliikmete teotamise ehk laimamise läbi (Nr. 1);

awalikult ehk mõnel koosolekul riigi ehk maa wärwide teotamise eest (Nr. 2);

teadaolewate era-sõjariistadeladu üle teatamata jätmise eest isiklistes huwides (Nr. 3).

Õdatis neis kuritöödes süüdlasi sakslasi kui ka wäljamaalasi jälgitakse ka siis, kui need kuriteod wäljamaal on korda saadetud (sead. § 11). Peale selle on kõrwalkaristusena ettenähtud elukoha kiffendusel, wäljasaatmised, teenistuskoha kaotus jne. (§§ 9, 10).

(Järgneb).

Mõnda kogukondlistest maksudest.

Omawalitsus-asjade peawalitsuse juhataja abi Henrikson.

Kogukondliste maksude määramine, mis walla- ja maakonna-omawalituste fiksetulekute ajutise seaduse („R. T.“ 18/19 — 1920 a. ja nr. 3 — 1921 a.) põhjal teostatakse, sünnitab tihti maksukohuslaste hulgas nurinat. Rahulolematuse põhjuseks on peaaegjalikult see asjaolu, et wallandukogude poolt maksu aluseks wõetud andmed kas puudulikud wõi ekslikud on.

Mõndasama ei olda rahul administratiwteel peale pandud karistustega, mis 1866 a. walla kogukonna seaduse §§ 32 ja 34 põhjal sünnib.

Raebtused maksumääradega rahulolematuse korral saawad sagedasti 1866 a. walla kogukonna seaduse § 14 põhjal järewalme afutusele fikseantud palwega: wallandukogude poolt määratud maksumäärab ära

muuta, kuna administratiiv korras karistuste muutmist sellesama seaduse § 32 korras nõutakse.

See kaebuste kord, olgugi et 1866 a. walla kogukonna seadus meil ära muudetud ei ole ja niivõrd maksew on, kuni võrd ta demokraatlike korra ja meie seadustandwa asutuse poolt vastu mõtetud seadustele vastu ei käi, ei ole meil maksew. Selles korras sisseantud kaebused peawad lahendamata jääma ja kaebajad laisewad tihti administratiiv kohtu kaebuse terminid mööda minna ning wiimased ei saa kaebusi sisseandmise tähtaja möödaminemise pärast süülikult läbi waadata.

Administratiivkohtu korra sisseseadmisega on edasikaebamise kord wallanõukogu otsuste peale maksustamise asjas järgmine: walla- ja maakonna-omawalitsuste sisse tulekute ajutise seaduse („R. T.“ 18/19 — 1920 a.) § 54 järele saawad maksusummad, mis jagamisel maksuobjektide ja maksu maksjate peale langewad ehk nõukogude poolt nende peale määratud, maksjatele vähemalt 2 nädalat enne maksu tähtaega teada antud. Maksu tähtpäewad määratakse wastawate nõukogude poolt kindlaks.

Kui maksu maksja määratud maksuga rahul ei ole, siis võib ta sellesama seaduse § 57 järele 2 nädala jooksul pärast maksu tehe kätte saamist maksu jaotuse ja maksu summa, kui ka muude maksu korralduste kohta kirjalikku kaebust tõsta (vastulause sisse anda). Kaebused antakse sisse sellesama wallanõukogule, kes maksu maksjate

maksu määrab (§ 58), kes ka sisseantud kaebuste üle otsustab.

Kui wallanõukogu sisseantud kaebuse süülikult läbiwaatamata ehk rahuldumata jätab, ja ei ole maksukohuslane nõukogu otsusega mitte rahul, siis võib ta sellesama seaduse § 60 järele administratiivkohtu korras kaebust tõsta. Edasikaebus tuleb 14 päewa jooksul pärast nõukogu otsuse teadaandmist kirjalikult sisse anda rahukohtunikule. Gespool ettenähtud kaebuste tõstmise õigus omawalitsuste maksude asjus on ka teistel asjast huwitatud isikutel ja asutustel (§ 61), kes seda õigust samades paragrahwides ära määratud korras teostawad.

Administratiiv kohtu korra („R. T.“ nr. 10 — 1919 a.) § 4 järele käiwad rahukohtunikute alla järgmised asjad: a) protestid ja kaebused kohaliste walla- ja alewinõukogude (wolikogude) otsuste peale; b) protestid ja kaebused kohaliste waldade ja alewite walitsuste ning nende ükiskute walitawate ametnikkude tegewuse peale; d) protestid ja kaebused kohaliste jaoskonna poliitseiülemate tegewuse peale, niipalju kui wiimaste tegewus awaldub kohalise rahukohtuniku piirkonnas.

1866 a. walla kogukonna seaduses ettenähtud administratiiv karistuste tühistamise palwed tulewad 1 kuu jooksul, otsuse teada saamise päewast arwates, administratiiv kohtu korras sisse anda: wallawanemate otsuste vastu — rahukohtunikule, aga maakonnawalitsuste otsuste vastu — rahukohtule.

Majandusteadusest.

Cand. rer. merc. Hans Margens.

Wäärtused.

3 n i m w ä ä r t u s .

Wäärtuste hulgas kõige wäärtusrikkam on inimene ise, tegewuswõimuline ja tarwitatuswõimuline isik. Mida tegewusrikkamaks, mida tarwitatusrikkamaks inimene areneb, sedawõrd kasvab tema wäärtus inimkonnale. Inimkonna ja eraldi üksikute riikide kõrgemaks ja kaunimaks ülesandeks, aga ka kõige wastutusrikkamaks kohuseks, on oma waranduswäärtuste hulgas kõige pealt tähelepanu üldse, kui ka üksikutele kordadel, ikka jälle inimese igapäälise wäljaarenemise eest hoolitsemise peale juhtida, katfuda kõrvaldada, mis inimese ja koda-

niku wäärtust vähendada võiks, kaitseda ja alal hoida võimalikult laua kõrgemaid inimwäärtusi, madalamaid inimwäärtsi parandada, nende kõrgemale tõusmisel abiks olla, iise sõnaga, kõik teha, et inimene ja eriti kodanik, kui wäärtuslikum inimkonna ja riigi wara, tarwilikule kõrgusele tõuseks ja aatelifele täiusele võimalikult läheneks. Sotsiaalne hoolikanne peab rajatud saama võimalikult kõrgemale ja laiemale alusele. See on kõigile arusaadaw, kui meie oma mõistusele inimwäärtuse ja kodanikuwäärtuse tähtsust inimkonna ja rahwuskultuuri põllul selgeks teeme. Majandusõpetus keerleb kiil praegu peaaesjalikult ainelife wara ümber, ainult siin ja

jeal waimlilt wara mõnikord juhuslikult hinnates, weel tihemalt inimest, kui majandusteaduste algust ja lõppu koguni ära unustades, kuid see puudus tuleb peaaegjalikult majandusteaduse nooruselt. Noorusle peame mõndagi tema nõrkustest andeks andma, kuid hoolitsemata selle eest, et tema loomulikule väljaarenemisele tõkkeid ei tehtaks, et talle võimalust ja aega antaks oma võimiste igakülgseks väljaarenemiseks ja täiendamiseks.

A s j a w ä ä r t u s .

Juba Greeka mõttetark Aristoteles tegi wahet kasutamise- ja wahetuswäärtuse wahel. Prantslane Duesnay ja inglase Smith wõtsid need mõisted majandusteadusesse ülesse. Sakslane Rau defineerib liigemalt wäärtuse mõistet ja ütleb, et iga asjawäärtus inimese mõistuse arusaamisest tema kasulikkuse üle ära ripub. Kasutamisewäärtus on tema ütelse järgi seda juurem, mida rohkem üks asi selle omanikule millegiks otstarbeks kõlbulik on, ilma et tema tarvitseks seda asja teiste wastu ümber wahetada. Wahetuswäärtus ühe asja juures oleks seda juurem, mida rohkem wäärtusi tema wahetamise juures saadakse, kas endale kasutamiseks ehk jälle edasiwahetamiseks. Tuleb wahet teha majandusliste ja wabade warade wahel. Kuna meie majandusliste warade wäärtust alati hindame, langeb see hindamine wabade warade juures harilikult ära, meie loeme neid wäärtusetä asjadeks, kuna meie nende kasulikkust iialgi eitama ei hakka. Kuidas wõiks meie ka waba warade, nagu õhk jne. kasulikkust eitada? Ameeriklane Carey nimetab wäärtust „looduse wõimuts inimese üle“. Mida rohkem inimene tarwidust tunneb ühte asja looduse wõimu alt peasta ja oma wõimu alla saada, seda kõrgemalt hindab tema seda asja. Karl Menger näitab, et iga asja wäärtus selle asja haruldusest ja raskusest omandamise juures ära ripub: mida haruldasem asi, seda wäärtuslikumaks tuleb seda pidada. Mida rohkem meie ühe asja kätte saamiseks jõudu jne. kulutame, seda kõrgemalt hindame tema wäärtust. Seega on siis wäärtus wõrdelmõiste, absoluutsetest wäärtustest ei saaks me te kõnelda majandusteaduses. Kaob ju igasugune mõte kõneleda wäärtustest üldse, kui kaob inimene, kes asja wõiks kasutada.

Seega ei ole wäärtusmõistel mitte ülesandeks asja omadusi ära tähendada, waid asja wahetorda inimesega kindlaks teha.

Asja wäärtus ripub ära: esiteks, asja omadustest ja teisest, otustatava inimese tunnetest ja kalduwustest. Tõelik wäärtus on sellel otusel ainult teatava asja, teatava inimese ja juhuse kohta.

Kasutamisewäärtus wõib olla loominguwäärtus, kui asi uute wäärtuste sünnitajaks on ehk jälle tarvitamisewäärtus, kui asja ennaft otsekohe inimese tarvituste täitmiseks ära kasutakse. Loominguwäärtusel on palju sarnadust wahetuswäärtusega: mõlemad on kaudsed wäärtused, wastandid asja otsekohele ehk tarvitusewäärtusele. Igal ajal wõiwad niihästi otsekoheled, kui ka kaudsed wäärtused olla: inimene tarvitab neid selleks otstarbeks, mida ta kõrgemalt hindab. Mõned majandusteadlased teewad wahet subjektiivse ja objektiivse wäärtuse wahel. Objektiivne asja wäärtus ripub tema otsekohestest omadustest ära, mis tema kasulikkuse põhjuseks on, nagu: kütewäärtus puude juures, põlemiskiwi süte juures, toitmiswäärtus leiba, jaita, erneste juures jne. Kütetaine kütewäärtus on seda suurem, mida rohkem tema soojusüksusi sisaldab. Toitmisaine toitmiswäärtus määratakse temas leiduwate raswaolluste, munawalge ja süsiweefiini hulkade järgi. Objektiivse wäärtuse hindamise juures langeb harilikult isikline moment ära, ka ei wõi siin asja haruldane ettetulemine tähtis olla. Pähkli objektiivne toitmiswäärtus on Robinsonile ükshilbajel saarel, kus pähklite hulk wõrdlemisi wäga suur ja nad midagi ei maksa, samasugune, kui suurlinna Londoni elanikul, kes nende eest kallist hinda maksuma peab.

K a s u w ä ä r t u s .

Kahel ajal wõib inimese filmis ühesugune wäärtus olla, ilma et kasu, mis inimene nendest saab ühesugune oleks. Siin wõiks rääkida siis ühe asja kasuwäärtusest teataval filmapilgul ja teatawatel tingimistel. Wõib olla filmapilke, kus kasust juttugi teha ei saa, kus ainult kahjust kõnelelda wõiks; niisama wõiks tingitud korradel, inimene kõige wäärtuslikuma asja tarvitamisest ainult kahju saada; näituseks tuli tulikahjude korradel, arstirohud walesti tarvitamise korradel jne., toowad tingimata ainult kahju.

S u b j e k t i i w n e w ä ä r t u s .

Objektiivse kõrge wäärtusega asjadel ei tarvitse mitte igakord subjektiivset wäärtust olla, näituseks: raamatud neile, kes lu-

geda ei osta on väärtusetu asjad. Bene-
maal tarvitati kõrgehinnalisi teaduslikke
raamatuid suutsetamispaaberiks viimase
puudusel, ehk jälle ahjukütteks küttepuude
puudusel. Ei oleks puudust olnud paaberist
ehk puudest, poleks keegi neid raamatuid
maast ülesse võtnud. Miljonärid panemad
mõnikord paaberossi põlema paaberihaga.
Bene kaupmees lõhub peegli ja maksab

nende väärtuse omanikule sinni kümne-
kordse hinnaga, sest et tema oma rikkusega
teiste ees teistit hoobelda ei osta. Raha-
ahned inimesed korjavad mõnikord raha,
et teda raha matta. Meile teeb lõbu mõni-
kord raha lugemine, mitte aga selle tarvi-
tamine. On juhtumisi olnud, kus rikkad
inimesed nälgisid surid: nad ei raatfinud raha
välja anda. (Järgneb).

Õigusteadusest.

Tsiivil-õigus.

Wann. adwokaat K. Mikfeldt.

Uinuõigused. Uuema aja seltskond-
likud elutingimised on terve rea uusi wähe-
kordi ellu kutsunud, mis mõnede toimuste
ökonoomilist tähtsust välja selgitasid. Siia
näit. kuuluvad huwid, mis teatava firma
kuulsusega seotud, niisamuti ka kirjniku,
kunstmaaldri, muusikeri ja sarnaste isikute
huwid. Kui igapähele lubada nende isikute
tegevust korraldada — pilti kopeerida, kir-
janiku raamatut ümber trükkida, oma kau-
pe mõdra firma nimetusel müüa jne., siis
ei oleks ülewaltähendatud isikute tegevusel
mingit ökonoomilist tähtsust, nemad on tööd
loonud, kuid kasu saab keegi teine. Sellepä-
rast võtab seadus sarnaste huwide kaitse-
mise oma kätte ning keelab teistele sarnast
toimust, annab niiviisi teatavatele isiku-
tele ainuõiguse (исключительное право)
teatavate toimuste peale. Seadus kaitse-
b ainuõigust kõikide vastu, sest teda võib
igakuks rikkuda, ja sellepärast kuulub tema
absoluutsete õiguste hulka, nagu näit.
omanduse õigus. Passiiv subjektid on siin
kõik kaaskodanikud ning õigus ise tekib
nende tahtmise või mittetahtmise peale
maatamata.

Ainuõigused on uuema aja produkt, wa-
nal ajal meie neid ei leia, ja sellepärast ei
mahu nemad wanade õiguste jaotustesse,
mis juba Rooma juristide poolt kindlaks
määratud. Neid tuleb lihtsalt lugeda õi-
gusteks „sui generis“.

Ainuõigusi võib jaotada kahte liiki:
1) autori õigused (права авторския) ja
2) tööstuse õigused (права промышленныя).

Autori õigused on mitmesugused,
nimelt: a) autori õigus kirjatööde peale;
sita kuuluvad ka wanaaja käsikirjade

awaldamine, ajalehed ja igasugused pe-
rioodilised trükitööd, maakaartid, tõlked,
ümbertõõtamised jne.; b) autori õigus
kunsti toodete peale. Õiguse siisu seisab sel-
les, et kunstnikul ei ole mitte ainult oman-
duse õigus oma toode — pildi, kaju peale,
kui asja peale, vaid ka õigus oma toodet
paljundada.

c) Autori õigus muusika toodete peale
seisab selles, et temal on ainuõigus oma
toodeid trükkida ja nende awalikke ettekan-
beid lubada.

d) Autori õigused päewapiltide peale tin-
gimisel, et iga eksemplaari peal päewapilt-
niku nimi ja elukoht ära tähendatud oleks.
Neid õigusi reguleerib meil Wene seadus
20. märtsist 1911 a., kuid selles seaduses ei
ole midagi öeldud kinematograafi lintidest,
kuid siin võib analoogiat tarwitada, sest ki-
nofilmid on oma iseloomu järele lihtsalt
terve rida päewapildi üleswõtteid.

Autori õiguse subjekt on autor
— isik, kes teatava kirjatöö, pildi, kaju jne.
on loonud, ehk tema õigusjärglane. Ei ole
tähtis, kas on tema Gesti kodanik või wäl-
jamaalane. Harilikult võib autori isikut
kindlaks teha tema nime järele, mis tema
toode peal ära tähendatud, kuid seadus kaitse-
b ka nende autorite huwisid, kes oma nime
ei ole awaldanud või mingit wälja-
mõeldud nime (pseudonümi) all warjanud.
Toode võib ka mitmete isikute koostööta-
mise puhul tekkida. Kui niisugune toode
oma iseloomu järele jagamata on, nagu näit.
mingisugune romaan, siis loetakse õiguse
subjektideks kõiki autorisid ning nende wa-
hekorra reguleerivad seadused, mis kaas-

omandust reguleerivad. Autor võib oma õigust teistele üle anda, kuid keegi ei või tema õigust omandada nõudmise teel oma mõlitudumise rahuldamiseks.

Autori õiguse objekt on waimutoode, mis kindlas vormis väljakujunenud ja mis laialilaotamiseks määratud. Niikaua, kui autori mõte ei ole veel väljaspool ennast avaldanud, ei või tema ka õiguse objektiks olla ja tema avaldamist ja laialilaotamist teiste isikute poolt ei või seda mitte õigusrikkumiseks pidada. Autori õiguse objektiks, võib olla mitte ainult originaal toode, vaid ka tõlge ning seadus kaitses ka tõlkija huvisid. Selle juures tuleb arwesse wõtta, kas toode on Geetis või wäljamaal avaldatud. 1) Kui toode on Geetis avaldatud, siis on autoril ainuõigus tõlkimise peale 10 aasta jooksul, kui tema on oma toode, näit. raamatu peale ära tähendanud, et jätab tõlkimise õiguse omale. 2) Toodet, mis wäljamaal wäljamaalase poolt avaldatud, võib

ilma autori loata tõlkida, kui wastawat rahwuswahelist kofkulõpet ei ole. Autori õigus läheb pärast autori surma tema pärilastele üle, kes teda 50 a. jooksul teostada võib; mõnede toodete kohta on lähemad tähtajad ette nähtud, näit. ajakirjanduse ja sõnaraamatute wäljaandjad wõivad autori õigust 25 a. jooksul peale wäljaandmist tarwitada, tõlkijad — 10 a. jne.

Kui keegi ilma autori nõusolekuta tema toodet paljundab oma nime all, siis nimetasse seda plagiaatiks (плагиятъ), paljundab aga keegi toodet autori nimega, siis on olemas n. n. kontrafaktsioon (контрафакция). Mõlematel juhtumistel on autoril õigus oma õiguse rikkujat kriminaal wastutusele wõtta ja peale selle ka kahjutasu nõuda. Kahju suuruse teeb kohus kindlaks.

Kuid et loeta mitte autori õiguse rikku miseks, kui keegi oma toodesse wäitsemaid wäljawõtteid wõõra toodest tarwitab, ehk kui kirjanduste kogudes (сборникахъ) ütsikuid jagusid ära trükitasse.

Rahwuswaheline administratiiv teadusline kongress.

Administratiiv teadusline kongress.

1910 a. sai Brüsselis esimene rahwuswaheline administratiiv teadusline kongress ära peetud, kus Hispaania ehtaja comte de Torre Veloz'i ettepanek wastu wõeti — järgmist kongressi käesolewa aasta märtsikuul ära pidada. Kongressi ülesandeks on teoreetiliste, kui ka praktiliste administratiiv teaduste arenemiseks kõigiti kaasa aidata, mis eriti selle tõttu tähtis, et sõjalude tagajärjel palju uusi lahendamata küsimusi tekkinud on.

Komisjoni töökala on 5 sektsiooni wahel ära

jaotud, kus juures 1. sektsiooni kuulusid omawalituste küsimused, 2. — omawalituste läbitõimise wiisid riigivalitusega, 3. tehsatuste, nii riikliste kui ka eraasutuste organisatsiooni küsimused, 4. rahwuswaheline organisatsioon lähenemise juhtes administratiiv aladel ütsikute riikide wahel ja ühine kaastõdamine nende teaduste arendamiseks ja 5. ametkonna ettevalmistus ja kohtadele määramine.

Teiste hulgas on ka Geeti Wabarigi Walfitus kutse saanud ülalnimetatud kongressist osawõtmiseks.

Kohtuast.

1923 a. 11. jaanuaril oli Tartu-Wõru rahwus kogus harutusele Arwed Poppel'i kaebus Tartu maak. politsei ülema otsuse peale.

Sisjeantud kaebuses seletab kaebaja Arwed Poppel, et Tartu maakonna politsei ülem on oma otsusega 26. mail 1922 a., millest arakirja tema 30. mail 1922 a. kätte saanud, teda karistanud distsiplinaar korras kahe õõ-päemalise arestiga, põhjusel, et Haaslawa walla osa Rõpina postiteest möödaläinud talwel aukline ja tasumata on olnud, ja et kaebaja, kui wallawanem, ei olla tee lordeadmiseks jamme astunud. Seda otsust loeb kaebaja mitte õiglasel järgmistel põhjustel. Et

möödaläinud talw lumerikas ja tuisune oli, tuli teed tihti lahtikaemata, sest korbusid jagedasti nähtused, et hommitu lahtikaematud tee juba õhtuks täis oli tuisatud. Kaebaja oli kogu talw selle järel walwanud, et teed läbipääsetawas seisukorras oleksid ja kõiki sellekohaseid politseiwõimude nõudmisi täitnud. Politsei ülema otsuse punkt 2 all on temale süüts pandud, et teed osalt parandatud, osalt aga parandamata jäetud, kuna lahtikaemamine ainult niitõrd tarwilik, et see lahendat läbipääsemist wõimaldaks, siis on loomulik, et neid kohtasid, mis läbipääsetamad olid, lahtikaemata ei tarwitsemud, wastasel korral oleks see läbipääse

mist ainult tatistanud, sest väljateemataud kohtadesse oleks tuisu korral hanged tekinud. — Mis puutub temale süüts pandud parandamata tee olekusse 15. märtsist kuni 6. aprillini 1922 a., siis tähendab kaebaja, et tee aja määratud tähtajaks, 7. aprilliks, läbitaematud jai. Sellel teeparandamise korral sõitis kaebaja isiklikult tunnistajate juuresolekul kogu walla teosa läbi ja leidis selle mõrblemisi heas korras. Kuna talwisse tee rootimist juwisse tee silutamifega ühe wääri peale seada ei saa, siis arwab kaebaja, et tema teguwitiks, et tema läbipääsetawad kohad esialgu lahitiawamata jättis, midagi seadusewastast ei ole, sest juwisse tee silutamata jätmise korral mõjuks see lõppude-lõpuks tee üleüldifiele halwenemisele kaasa, kuna talwel teed niimõrd lahitiawamata tuleb, et tee läbipääsetaw oleks. Neil põhjustel palub kaebaja: 1) Tartu maakonna politsei ülema toimetuse ülemalnimetatud asjas wälja nõuda, 2) tunnistajatena ülekuulamisest ettekutjuda Jaan Klein, Otto Strümpel ja Oswald Treial, 3) Tartu maakonna politsei ülema otsus 26. maist 1922 a. tühjaks tunnistada ja kaebajat karistusest wabastada.

Kohtuistungil 3. nowembril 1922 a. Rahukogu määras: Asja harutamine edasi lükata, pooltelt ülesantud tunnistajad ülekuulamisest ettekutsuda ja kaebealuse wolinikku kohustada ühe kuu aja jooksul ettepanema Tartu maakonna politsei ülema ringkirja wallawanematele teetegemise pärast.

Asja harutamisel 11. jaanuaril 1923 a. peale tunnistajate ülekuulamist toetas kaebaja kaebust ja palus seda rahuldada, seletades, et tee pidi korda jeatud saama 10. märtsiks, kuid oli korras 7. märtsil. Et mõõdaläinud talwel lund palju oli, siis jai teed kaematud mitu korda ja 6. aprillil oli lõpulik kaemamine. Politsei poolt tehtud protokollid ei käi tõega kokku.

Kaebealuse wolinik toetas politsei ülema määrust ja palus kaebust tagajärjeta jätta, seletades, et Kämpina-Haaslawa teed on läbipääsemata olnud weebruari- ja märtsikuul. Wallawanem peab L. T. S. järele teed korras hoidma ilma politsei meeldetuletuseta, kuid käesolewal juhtumisel ei ole seda tehtud, politsei eeskirjadest hoolimata.

Rahukogu, käesolema asja läbiwaatanud, tunnistajate ütelusel ja poolte seletusel ära kuulanud ja kõik asja juures olevad dokumendid arwesse wõtnud, leidis, et kaebaja kaebus on põhjendamata ja tuleb tagajärjeta jätta järgmistel põhjustel: Tartu maakonna walituse administratiwosakonna ringkirja põhjal 7. detsembrist 1921 a. kõigile Tartumaa walla- ja aleviwalitustele ning Tartu maakonna politsei ülema ringkirja põhjal 14. jaanuarist ja 2. märtsist 1922 a. kõigile Tartumaa walla walitustele olid wallawanemad kohustatud selle järele walwama, et teed ülelligjst lumest oleks lahiti awematud ja augud ära tasandatud. Tartu maakonna politsei ülem on kaebajat selle eest 2 õõ-päewalise arestiga karistanud, et ta oma kohuseid tee korrashoidmises ei ole täitnud. Kagu asja juures olewast juurdluselst kaebaja kohta ja ta ülekuulatud tunnistajate Pahwo, Suit'i ja Wasfil'i ütelistelst selgub, et ei ole kaebaja Haaslawa wallas olewat Kämpina postiteed mitte korras pidanud. Kaebaja ise on tunnistajale Pahwole tunnistanud, et tee on wäga halb, ja on palunud temale aega anda tee korda seadmiseks. Mis puutub tunnistajate Klein'i, Strümpel'i ja Treial'i ütelistelst, siis ei lükka need tunnistajad eelpoolnimetatud tunnistajate ütelist mitte ümber. Tunnistaja Klein tema enese seletuse järele olla läbifõitnud ainult 4 wersta, umbes 10 wersta pikkusest teest ja on ainult 15. märtsil Sitikoja talu kohal olnud teed waatamas. Tunnistaja Strümpel on teed läbiwaatanud ainult paari wersta pikkuselt ja tema üteliste järele olla Miku ja Sitikoja talude kohal wäikejed hauad olnud. Tunnistaja Treial'i seletuse järele on tee 6. aprillil, seega juba kewadel, läbipääsew olnud, kuna ta talwel teed waatamas ei olla käinud. Kõigil eelpoolnimetatud asjaoludel ja Adm. K. K. § 2 ja 22 juhatusel Rahukogu otsustas: Arwed Poppel'i kaebus Tartu maakonna politsei ülema otsuse wastu 26. maist 1922 a. tagajärjeta jätta. Tunnistajatele igauhele, kes päewapalka on palunud, sissenõuda kaebaja käest 150 marka.

Ametlik osa.

Sifeministri päewatärguga piirivalwele 13. jaan. 1923 a. nr. 2.

Kärguga Wabariigi sõjawägedele 9. jaanuarist f. a. nr. 1703, tegewasje sõjawäe teenistusesse arwatud reservekolonel-leitnant Johannes Anderson lugeta teenistusesse Piirivalwe walitusesse kaskudetatija wanem staabi-ohwitserina 10. jaanuarist f. a. arwates.

Kolonel-leitnant Anderson'il oma teenistuse

kohuste täitmisele ajuda. Panen tema peale ühtlasi Piirivalwe walituse staabi ülema kohused.

18. jaanuarist 1923 a. nr. 3.

§ 1. Kärguga Wabariigi sõjawägedele 9. jaan. f. a. nr. 1703 on ülewiidud teenistusesse Mereeõudude staabifst kapten Ferdinand Tõnso — Piirivalwe walitusesse 1. jaanuarist f. a. arwates. Kapten Tõnso määratud piirivalwe Tallinna jaoskonna ülemaks 15. jaanuarist f. a. arwates.

§ 2. Käzuga Wabariigi sõjavägedele 9. jaan. j. a. nr. 1703 tegemasse sõjaväe teenistusse arvatud tagawaramäest kolonel-leitnant Aleksander Scherweel määratud piirivalwe Narva jaoskonna ülemaks 16. jaan. j. a. arwates.

§ 3. Käzuga Wabariigi sõjavägedele 9. jaan. j. a. nr. 1703 tegemasse sõjaväe teenistusse arvatud tagawara mäest kapten Oskar Särew määratud piirivalwe Tartu jaoskonna ülemaks 16. jaan. j. a. arwates.

20. jaanuarist 1923 a. nr. 4.

§ 1. Käzuga Wabariigi sõjavägede piirivalwe teenistusse arvatud ohwitseride kohtade peale määramises tuleb edaspidi järgmist korda tarvitada:

Piirivalwe jaoskondade ülemad saavad kohtade peale piirivalwe ülema ettepanekul minu poolt määratud ja sellest minu päewakäsus piirivalwele avaldatud.

Kõik teised ohwitserid määrab kohtade peale sifeministri nõusolekul piirivalwe walitsuse ülem, sellest otsekohe oma päewakäsus avaldades.

§ 2. Käzuga Wabariigi sõjavägedele 9. jaan. j. a. nr. 1703 on arvatud teenistusse Piirivalwe walitsuse tagawara mäest kapten Jakob Munnner 10. jaanuarist j. a.

Määratud kapten Munnner piirivalwe Peipf jaoskonna ülemaks 18. jaanuarist j. a. arwates.

Sifeministri päewakäzuga 27. jaan. 1923 a. nr. 3.

Uwaldan teadmiseks otsuse 17. jaan. j. a. „Kiigi Teatajas“ nr. 12 — 1919 a. avaldatud Njutise Walitsuse poolt 18. weebbruaril 1919 a. wastumõetud määruse põhjal (Sw. Lutheri usu Konfistoriumi asjus) nimetan selles seaduses ettenähtud Usuasjade Kollegiumi koosseisu, arwates 1. jaanuarist 1923 a., järgmised liikmed: Sifeministri abi Eduard Kübarssepp, Omawalitsuse asjade Peawalitsuse juhataja Ewald Dolf, asetäitjaks liikmeks Admini-stratiwasjade Peawalitsuse juhataja E. Maddison; waimulikuseisuse efitajaks liikmeks Tallinna praost Mohrfeldt ja tema asetäitjaks Tallinna Jaani koguduse õpetaja Kubu. Kollegiumi esimeheks nimetan E. Kübarssepp'a, tema asetäitjaks E. Dolf'i.

Sifeministri määrus riigilipu seaduse elluwiiamise kohta.

(„Kiigi Teataja“ nr. 15/16.)

Riigilogu poolt 27. juunil 1922 a. wastumõetud riigilipu seaduse („R. L.“ nr. 84/85 — 1922 a.) elluwiiamiseks pannakse üldise Kubermangu Usutuse seaduse § 421 põhjal maksma alljärgne wõrd:

1. Peale 20. weebuari 1923 a. on keelatud riigilipuna tarwitada kippusid, mis mitte täpisealt riigilipu seaduse kirjeldusele ei wasta nii wärwide kui ka suuruse (laiuse ja pikkuse wahetõrd 7:11) poolest.

Märkus. Ei ole keelatud peale wäljapandud riigilipu muus laiuse ja pikkuse wahetõrres walmistatud lipuwärwiliigi ilustusi hoonete ehk muude ehteks tarwitada.

2. Lipud peawad täiesti korras, j. o. terwed ja puhtad olema. Neid peab wäärilistele kohtadele wälja pandama ja niioiti paigutama, et lipu almine ots maapinnale mitte lähemale kui 3 meetrit ei ulataks.

3. Selle määruse mittetäitmise eest wõetakse jüüblased wastutusele R. N. E. § 29 järele.

20. jaanuaril 1923 a. Nr. 553/3301.

Sifeminister Einbund.

Politsei peawalitsuse ülem Kuben.

Politsei Peawalitsuse ülema päewakäzuga määratud autaju:

Harju maakonna politsei 30. ratoon ülemale Johannes Paillas'ele määratud autajuks üksteisalt wiisjada marka energilise tegemise eest murdwarguse awalitkuse tegemise ja warguse toimepaneja tabamise juures.

Tallinna linna politsei 3. jaoskonna wanem kordnik nr. 102 Kütti'le määratud autajuks kolm tuhat marka, energilise ja hoolsa teenistuskohuste täitmise eest, mis awalbas elulufelise warga tabamises ja warastud asjade ülesleidmises.

Tartu 3. jaoskonna ülemale A. S. A. r. a. p'ile on tanu awaldatud ja määratud 3000 marka autaju energilise teenistuskohuste täitmise eest, mille tagajärjel lauaaegne tagaõittaw wale dokumentidega elutsen kuritegija sai kinni peetud ja mitmed hobuse wargused awalitkuse tehtud.

Jahilubade wäljaandmise piiramine.

Mõõdalainud aasta lõpul puudutati meie jahipidamise korraldust „Eesti Politsei.“ nr. 46/47, kus seadusewastase jahipidamise wastu wõitlemises eriti politseile makswad seadused ja määrused sel alal meele tuletati. Ka kohtadelt järgnes wastutaja. Nii pööras Wiru maakonna walitsus 3. jaan. j. a. Sifeministeeriumi poole palwega,

Suitsetage

Eesti paberosse

FRU-FRU

haruldaste looma- ja linnuliikide korratule hävitusele vastavate seaduslike korraldustega piiri panemiseks. Palve saadeti Põllutöministeeriumi ühes Siseministri resolutsiooniga, milles kiites korras jahipidamise kohta käivate seaduste ja määrustega nii ametkondi kui ka rahvast tutvustada ja ametnikke agaramale ülesannete täitmisele paluti.

Nüüd on Metjade Peawalituse poolt alljärgnevat ringkiri välja antud, mis lubade andmist piirab.

Metjade Peawalituse ringkiri 24. jaan. nr. 2757, kõigile maakonna metsaülematele.

Jahipiletisid võib ükshilte juhtumistel endise korras ja läinud aasta peale kindlaksmääratud hinnaga soovijatele välja anda. Kuid ükshilte jahilubade andmine tuleb kärmiselt piirata, sest et üleüldiselt jahipidamine jahiloomade hävitamisele kaaluma näib.

Kõigil maakonna metsaülematel tuleb Peawalitusele saata aruanne, nagu see ka endistel aastatel korraldatud oli, 1922 aastal saadud ja aratartutatud jahipiletite üle, aratäheandades ülejääti 1. jaanuariks 1923 a. ja ka ligitaudset piletite arvu, mis käesoleval aastal tarvis läheks.

Küsimused ja kostmised.

Nr. 267. M. R. Küsimus. Kas võlgneb linna keskhäigemajale teatud summa ravitusraha. Nõudmine saadetakse politsei kätte. Kas politseil on õigus seesugusel korral, kui isik ennakst ravitusraha tasumiseft lahki ütleb, tema warandust üles kirjutada ja oksjoni teel ära müüa.

Vastus. Tuleb maksude hulka lugeda, mis vastuvaidlemata korras sisse nõutakse.

Nr. 327. M. W. Küsimus. „R. L.“ nr. 40 — 1921 a. on väljakuulutatud täiendamiseadus ilma loata wiinapõletamise ja wiina ning piirituse müügi kohta. Selle seaduse põhjal saamad aktiivsed seaduse §§ 1058—1154 põhjal süüdlastele peale pandud rahatrahwid järgmiselt ära jaotatud:

$\frac{1}{3}$ läheb karstuseltide kesktöimkonnale, $\frac{1}{3}$ spordiliidule ja $\frac{1}{3}$ jaotatakse ära süüte ülesandja ja ülesleibja wahel.

Kiik rahatrahwidest osa ei saa.

Tegelikus elus on aga nii, et enamjagu protokollisid tehakse aktiivset ehk politseil ametnikkude enesete algatusel, s. o. ametnik on ühtlasi ülesandja ja ülesleibja.

Tektib küsimus, kas on niisugusel juhtumisel, nagu eelpool näidatud, ametnikul õigus rahatrahwi $\frac{1}{3}$ wõi $\frac{1}{6}$ (s. o. $\frac{1}{3} : 2$) osa peale. Senini maksetakse $\frac{1}{6}$ wälja.

Vastus. Kui ametnik tõestada suudab, et tema wormiliselt ülesandja ja ühtlasi ka ülesleibja on, peaks määruse redaktsiooni järgi temal ühe kolmandiku peale õigus olema.

Mitmesugust.

Inglis politsei ja kodanikud.

Inglane on ammuft ajast harjunud politseis asustust nägema, mis tema huwisid, tema warandust ja elu kaitseb, ja sellepärast on sibe politsei ja publikumi wahel (välja arvatud igasuguseid kuritegijaid) kindlam, kui kusagil mujal. Rahwas ei sega ennakst politsei tegemusesse, nagu see meil harilik nähtus, ei takista politseid oma kohustusi täitmast, waid ümberpöörduft, annawad võimaluse järele oma kaasabi. Inglis politsei ostab niisugust wahekorfa hinnata. Kotherhammi linna polit-

sei meeskond tegi oma wahel augustikuus rahakorjanduse ja kinkis sissetulnud summa kellegi Artur Stiefenson'ile, kes politseinitule oli appi tulnud, kui wiimase kallale kolm kahlast isikut tungisid. Umbes sel samal ajal kinkis Plumsted'i politsei marmorist kella kellegi Darling'ile ja tema abitaajale, kes wahipeal olewa kordnikule olid appi tõttanud, kui nägid, et wiitmane hädaohus wiibis.

Sarnased juhtumised ei ole mitte ükshilte, waid fagedane nähtus ja politsei lehed jutustawad nendest alati.

„Police Chronicle“.

Wäljaandja: Toimetuskommissjon.

Wastutaw toimetaja: E. Maddison.

Tegelik toimetaja: A. Rogermann.

Kuulutused.

Tunnustakse maksusetaks järgmised kadumaläinud isikutunnistused.

- Palm, Aleksander Johani p., w. a. Narwa l. pol. ülema p. 1922 a. (1839)**
- Roppel, Peeter Andrusse p., w. a. Suuremõisa wallawal. 17. 12. 19 a. nr. 876. (4998)**
- Waldmann, Leena Willemi t., w. a. Suuremõisa wallawal. 30. 12. 19 a. nr. 1181. (4999)**
- Pauer, Jaan Mari p., w. a. Tahkuranna wallawal. 8. 8. 20 a. nr. 188. (5818)**
- Tartes, August Jüri p., w. a. Wana-kuuste wallawal. 14. 12. 19 a. nr. 28. (9037)**
- Sandumägi, Juuli Jaani t., w. a. Tartu l. pol. 2. jsk. 13. 12. 19 a. nr. 5598. (9038)**
- Dstra, Margus Mihkli p., w. a. Wastse-kuuste wallawal. 17. 1. 20 a. nr. 317. (9039)**
- Sillo, Karl Jaani p., w. a. Ahja wallaw. 17. 9. 20 a. nr. 691. (9040)**
- Willmann, Julie Andrei t., w. a. Tartu l. pol. 3. jsk. 23. 12. 20 a. nr. 12443. (9041)**
- Tamm, Johannes Peetri p., w. a. Wara wallawal. 29. 12. 20 a. nr. 684. (9042)**
- Itš (Jüts), Aleksander Karli p., w. a. Raadi wallawal. 16. 1. 20 a. nr. 673.**
- Kalnin, Pawel Andrei p., w. a. Slobodka wallawal. 21. 1. 21 a. nr. 51. (9169)**
- Kütt, Magda Karli t., w. a. Jõhwi wallawal. 1920 a. (9385)**
- Schengbusch, Leena Mihkli t. (9697)**
- Jelle, Hugo Jaani p., w. a. Kooraste wallawal. 8. 10. 20 a. nr. 779. (9926)**
- Stark, Rudolf Antoni p., w. a. E. W. Jaadiku poolt Riias 13. 2. 22 a. nr. 788. (9929)**
- Rätsepp, Anna Hansu t., w. a. Wana-Antsla wallawal. 18. 8. 22 a. nr. 1910. (9930)**
- Hommit, Silda Samueli t., w. a. Wana-Antsla wallawal. 15. 12. 19 a. nr. 172. (9932)**
- Treumuth, Olga Peetri t., w. a. Wana-Antsla wallawal. 15. 12. 19 a. nr. 169. (9933)**
- Roslender, Jaan Jüri p., w. a. Wastemõisa wallaw. 4. 10. 21 a. nr. 1790. (9043)**
- Anton, Kristjan Tohwri p., w. a. Wabina wallaw. 15. 10. 21 a. nr. 795. (9934)**

- Kulikowskaja, Ksenja, w. a. Slobodka wallawal. 25. 2. 20 a. nr. 2340. (9163)**
- Potter, Tõnis Tõnise p., w. a. Wiljandi wallawal. (10063)**
- Johanson, Jaan Tõnise p., w. a. Tawere wallaw. 18. 12. 19 a. nr. 61. (10064)**
- Tirmann, Anna Daweti t., w. a. Tawere wallaw. 30. 8. 21 a. nr. 1137. (10066)**
- Järlow, Karl Mihkli p., w. a. Nafre wal. 18. 12. 19 a. nr. 102. (10138)**
- Sibold, Widrik Juhani p., w. a. Kawilda wallawal. 30. 12. 19 a. nr. 207. (10139)**
- Zeiger, August Peetri p., w. a. Meeri wallaw. 29. 12. 20 a. nr. 692. (10140)**
- Lind, Regina Johannese t., w. a. Tartu l. pol. 1. jsk. 2. 1. 20 a. nr. 6993. (10141)**
- Stroom, Jaan Tõnu p., w. a. Tall. l. pol. 4. jsk. 19. 12. 19 a. nr. 99. (10183)**
- Wasmann, Salme Karli t., w. a. Wiljandi l. pol. jsk. 12. 12. 19 a. nr. 4084. (10354)**
- Warm, August Jüri p., w. a. Wiljandi l. pol. jsk. 15. 12. 19 a. nr. 4843. (10355)**
- Esilon, Olga Gustawi t., w. a. Wiljandi l. pol. jsk. 7. 2. 22 a. nr. 8221. (10356)**
- Piir, Jaan Märdi p., w. a. Wiljandi l. pol. jsk. 1. 3. 20 a. nr. 6078. (10357)**
- Paamann, Magnus Karli p., w. a. Wiljandi l. pol. jsk. 17. 12. 19 a. nr. 4547. (10358)**
- Rooz, August Jaagu p., w. a. Wiljandi l. pol. jsk. 8. 4. 20 a. nr. 6333. (10359)**
- Rapp, Rudolf-Johannes Peetri p., w. a. Tartu l. pol. 2. jsk. nr. 5396. (10452)**
- Pekš, Helene Andrei t., w. a. Tartu l. pol. 2. jsk. nr. 17757. (10456)**
- Johanson, Ella Peetri t., w. a. Tartu l. pol. 2. jsk. nr. 9857. (10457)**
- Tiitsjo, Leo Mihkli p., w. a. Tartu l. pol. 2. jsk. nr. 13888. (10459)**
- Krause, Maks Rudolfi p., w. a. Tartu l. pol. 2. jsk. nr. 16835. (10463)**
- Tamm, Leberecht Hansu p., w. a. Tartu l. pol. 2. jsk. nr. 2067. (10479)**
- Lõsmit, Hanna Jakobi t., w. a. Tartu l. pol. 2. jsk. nr. 9215. (10469)**
- Karro, Jda Jaani t., w. a. Tartu l. pol. 2. jsk. nr. 2401. (10466)**
- Starkowa, Sinaida Nikolai t., w. a. Tartu l. pol. 2. jsk. nr. 15223. (10464)**

- Feder, August Mihkli p., w. a. Tartu I. pol. 2. jsk. nr. 16716. (10461)**
Passi, Joosep Jaani p., w. a. Tartu I. pol. 2. jsk. nr. 15569. (10475)
Waarman, Karl Peetri p., w. a. Tartu I. pol. 2. jsk. nr. 3261. (10470)
Tönnison, Marie Johani t., w. a. Tartu I. pol. 2. jsk. (10472)
Riisil, Amanda Anna t., w. a. Tartu I. pol. 2. jsk. (10473)
Tömmikson, Ella Elisabeth Gustawi t., w. a. Tartu I. pol. 1. jsk. nr. 3504. (10454)
Tenz, Marie Jaani t., w. a. Tartu I. pol. 1. jsk. nr. 558. (10462)
Truus, Anna Liisa t., w. a. Tartu I. pol. 1. jsk. nr. 7574. (10460)
Rätsep, Jaan Widriku p., w. a. Tartu I. pol. 3. jsk. nr. 50. (10455)
Pattik, Ella Pauli t., w. a. Kõlleste wallawal. nr. 149. (10467)
Ruul, Ella Jakobi t., w. a. Helme wallawal. nr. 849. (10465)
Parw, Alma Jaani t., w. a. Saluse wallawal. nr. 88. (10458)
Jürisson, Julius (10605)
Urro, Helmuth, nr. 2613. (10606)
Primoi, Johannes Jaani p., w. a. Sõmeru wallawal. 12. 12. 19 a. nr. 800. (10740)
Wäe, Aldo Jüri p., w. a. Tall. I. pol. 3. jsk. 1919 a. nr. 157. (10866)
Penter, Anna Hansu t., w. a. Porkuni wallawal. 29. 12. 19 a. nr. 292. (11309)
Mimann, Willem Siimu p., w. a. Sutlepa wallawal. 1. 3. 20 a. nr. 12. (11368)
Murrow, Matwei Feodori p., w. a. Wastnarwa wallawal. 5. 5. 21 a. nr. 399. (11369)
Tamm, Marie Reinu t., w. a. Nõkõila wallaw. 12. 3. 20 a. nr. 153. (11371)
Mikk, Anton Karli p., w. a. Wõnnu wallawal. 10. 1. 21 a. nr. 478. (11373)
Stimonsen, Willem Juhani p., w. a. Paaslepa wallawal. 12. 5. 20 a. nr. 149. (11375)
Kalbus, Georg Peedu p., w. a. Märjamaa wallawal. 24. 3. 22 a. nr. 1267. (11460)
Piltina, Amalie Jüri t., w. a. Pennina wallawal. 8. 6. 20 a. nr. 1319. (12032)
Kuuse, Marie Jüri t., w. a. Antja wallawal. 31. 12. 19 a. nr. 543. (12033)
Pihlakas, Marie Jakobi t., w. a. Kodasu wallawal. 29. 12. 19 a. nr. 99. (12035)
Kasakow, Jwan Mihkli p., w. a. Narwa I. pol. ülema p. 2. 5. 22 a. nr. 2536. (12036)
Kass, Elisabeth Karli t., w. a. Tall. I. pol. 3. jsk. 7. 8. 22 a. nr. 213/41. (12356)
Patwerik, Johannes Riisu p., w. a. Kärstna wallawal. 9. 3. 20 a. nr. 430. (12403)
Saul, Mart Toomase p., w. a. W.-Kärste wallawal. 3. 2. 20 a. nr. 431.
Roch, Eduard Madise p., w. a. Katsma wallawal. 8. 1. 20 a. nr. 31.
Jõekäär, Johannes Jakobi p., w. a. Drajde wallawal. 22. 12. 19 a. nr. 1007.
Waldbmann, Amanda Rubeni t., w. a. Kalwi wallawal. 26. 1. 20 a.
Weeber, Anton Jakobi p., w. a. Tall. I. pol. 1. jsk. 1919 a. nr. 254.
Reegel, Maria Mihkli t., w. a. Rehtna wallawal.
Kaffo, Marie Juhani t., w. a. Aldo wallawal. 1920 a.
Pada, Martin Jüri p., w. a. Kääma wallawal. 18. 6. 20 a. nr. 768.
Roffar, Wilhelm Jakobi p., w. a. Maidla wallawal. 1921 a.
Moerland, Miina Jaani t., w. a. Kloostri wallawal. 2. 3. 20 a. nr. 897. (11718)
Moerland, Kristjan Madise p., w. a. Kloostri wallawal. 2. 3. 20 a. nr. 895. (11719)
Perlet, Helene Jüri t., w. a. Pattse wallawal. 16. 12. 19 a. nr. 28. (11720)
Kruber, Hindrek Hansu p., w. a. Wääna wallawal. 19. 2. 20 a. nr. 186. (11721)
Kruus, Marie Jaani t., w. a. Ritsipere wallawal. 18. 12. 19 a. nr. 762. (11723)
Birkenthal, Luise Kristjani t., w. a. Keila wallawal. 14. 10. 21 a. nr. 2142. (11724)
Ringel, August Juhani p., w. a. Saue wallawal. 25. 2. 21 a. nr. 1446. (11725)
Reimund, Anton Gustawi p., w. a. Rõnnu wallawal. 10. 1. 20 a. nr. 426. (12027)
Räsi, Eduard Karli p., w. a. Walga maak. pol. ülema p. 19. 5. 19 a. nr. 8186. (12030)
Uustalu, Maria Jaani t., w. a. Kirbla wallawal. 29. 12. 19 a. nr. 584. (12353)
Loija, Liisa Jaani t., (12352)
Sinn, Lydia Tooma t., w. a. Abja wallawal. 24. 12. 19 a. nr. 1639. (12316)

Tunnustakse maksusetaks järg- mised tunnistused:

- Suudalzew, Alekssei Jwani p.,** elamis-
luba, w. a. Võru maak. pol. ülevalt 23.
6. 22 a. nr. 635. (9931)
- Jelle, Hugo Jaani p.,** reserveeritud lastmiste
tunnistus, w. a. 5. Rakvere jalaväe
polgu ülema p. 10. 10. 20 a. nr. 7971.
(9985)
- Grents, Emmanuel, elamisluba, w. a.**
sifemin. passiofakonnast nr. 29321. (10360)
- Gruno, Hans Tõnise p.,** hobusepass, w.
a. Wiljandi l. pol. jst. 7. 12. 20 a. nr. 112.
(10361)
- Muna, Jaan Jüri p.,** hobusepass, w. a.
Tartu l. pol. 2. jst. nr. 471. (10478)
- Sentser, Jaan Jaani p.,** hobusepass, w.
a. Tartu l. pol. 2. jst. nr. 406. (10468)
- Wirt, Kusta Peetri p.,** hobusepass, w. a.
Tartu l. pol. 2. jst. nr. 37. (10453)
- Rahawabrik „Kalew“,** hobusepass,
w. a. Tartu l. pol. 2. jst. nr. 372. (10476)
- Mühlberg, Eimar Peetri p.,** hobusepass,
w. a. Wana-Antsla wallawal. nr. 655.
(10477)
- Resfar, Jaan, hobusepass, w. a. Tar-**
wastu wallawal. nr. 636. (10474)
- Uuem, Karl Jüri p.,** hobusepass, w. a.
Roela wallawal. 13. 12. 20 a. nr. 67 ja 68.
(10738)
- Moor, Mikkel Jaani p.,** hobusepass, w.
a. Roela wallawal. 15. 12. 20 a. nr. 191.
(10739)
- Jungermann, Jüri, hobusepass, w. a.**
Jõgisoo wallawal. 7. 1. 21 a. (11367)
- Kemberg, Anton Karli p.,** hobusepass,
w. a. Märjamaa wallawal. 20. 12. 20 a.
nr. 185. (11374)
- Kaastik, Mikkel Andrusse p.,** sõjaväest
wab tunnistus, w. a. Tall. tagawara
polgu ülema poolt 7. 4. 20 a. (11459)
- Warum, Johannes, sõjaw. wab. tunnist.,**
w. a. 25. 4. 21 a. nr. 100. (11502)
- Türmas, Wiktor Jaani p.,** sõjaw. wab.
tunnist., w. a. Tartu tagawara pataljo-
nisti 26. 2. 20 a. nr. 12573. (12031)
- Larrow, Mikkel Mikelli p.,** mälestus-
märk, w. a. Harju maak. rahwawäe üle-
ma poolt 3. 7. 22 a. nr. 557. (12034)
- Wene, Jüri Juhani p.,** hobusepass, w. a.
Wetlja wallawal. 9. 12. 20 a. nr. 117 ja
119. (12357)
- Roop, Woldemar Tõnise p.,** hobusepass,
w. a. Patkõla wallaw. 14. 12. 20 a. nr. 71.
(12401)
- Leht, Karl Jaagu p.,** sõjaväest wabast.

- tunnistus, w. a. 6. jalaväe polgu ülema
p. 30. 9. 21 a. nr. 4352. (12402)
- Mihelits, Juhani Tõnise p.,** hobusepass,
w. a. Wana-Wändra wallawal. 9. 12. 20
a. nr. 496.
- Jaanson, Walter Jüri p.,** sõjaw. wab.
tunnist., w. a. Pärnu maak. rahwawäe
ülema p. 31. 12. 20 a. nr. 16274.
- Perillus, Karl Jüri p.,** sõjaw. wabast.
tunnist., w. a. rannapatari ülema p.
28. 2. 20 a. nr. 639.
- Mäggi, Mart Otto p.,** 3 hobusepassi,
w. a. Penuja wallawal. 5. 1. 21 a. nr. nr.
158, 159 ja 160. (1046)
- Meier, Mikkel, sõjaväest wab. tunnist.,**
w. a. Järwa maak. rahwawäe ja l. l.
ülema poolt 15. 9. 20 a. nr. 9179. (1831)
- Kreißberg, Luise Jaani t.,** kodakond-
fusse tunnistus nr. 12386. (2195)
- Repitšew, Jwan Semjoni p.,** isiku-
tunnistus, w. a. Jrboska wallawal. nr.
386 ja sõjaväest wab. tunnistus, w. a.
Petseri rahwawäe ülema poolt nr. 10904.
(3375)
- Krõlow, Wasilii Ewdoimi p.,** isiku-
tunnistus, w. a. Jrboska wallawal. nr.
4268 ja sõjaw. wab. tunnistus, w. a. Tall.
I sõjaväe haigemaja ülema p. nr. 3322.
(3375)
- Ettow, Jakob Semjoni p.,** ajutine tun-
nistus, w. a. Petseri maak. pol. ülema
poolt nr. 8096. (3375)
- Jsak, Karl Mardti p.,** isikutunnistus,
w. a. Jõgewa wallawal. 29. 4. 20 a. nr. 957,
ja sõjaväest wab. tunnistus, w. a. 8. jala-
väe polgu ülema p. 21. 4. 20 a. nr. 10344.
(6975)
- Heinrichson, Helmut Augusti p.,** isiku-
tunnistus, w. a. Kurema wallawal. 7. 5.
20 a. nr. 877, ja reserveeritud lastmiste tunnis-
tus, w. a. Balti pataljoni ülema p. 30.
4. 20 a. nr. 129. (6986)
- Jwanow, Pawel Jwani p.,** isikutun-
nistus, w. a. Wäike-Maarja pol. jst. ülema
poolt 5. 7. 21 a. nr. 184, mille teisel küljel
elamisluba, w. a. Tartu maak. pol. ülema
p. 8. 4. 22 a. nr. 498. (6989)
- Tomingas, Hindrek Juhani p.,** isiku-
tunnistus, w. a. Kirbla wallawal. 22. 12.
19 a. nr. 277, ja hobusepassid, w. a. sealt-
samast 11. 1. 21 a. nr. nr. 42, 275 ja 276.
(8094)
- Korju, Marie, hobusepass, w. a. Et-**
hula wallawal. 12. 1. 21 a. nr. 503. (8095)
- Tomingas, Priidu Jüri p.,** hobuse-

- pass, w. a. Pihula wallawal. 10. 1. 21 a. nr. 279. (8096)
- Rasch, Karl Aleksandri p., isikutunnistus, w. a. Kloostri wallawal., ja referwi tunnistus, w. a. 2. Piiriküti patalj. ülema poolt. (2331)
- Stiil, Johannes, isikutunnistus, w. a. Pärnamaa wallawal., referwi tunnistus, w. a. Kuperjanowi partisaanide polgu ül. poolt, ja hobusepass, w. a. Pärnamaa wallawal. Mihkel Murki nime peale. (2333)
- Mattiesen, Madis, isikutunnistus nr. 874 ja hobusepass, w. a. Keila wallawal. Marta Teimanni nime peale. (2334)
- Eno I, Peeter Jaani p., hobusepass, w. a. Tartu l. pol. 3 jsk. 30. 12. 20 a. nr. 111. (6899)
- Rikenberg, Johann Jaani p., hobusepass, w. a. Tartu l. pol. 3 jsk. 12. 1. 21 a. nr. 318. (6899)
- Rangor, August Jaani p., isikutunnistus, w. a. Tartu linna pol. 3 jsk. 12. 3. 20 a. nr. 10004, ja sõjaväest wab. tunnistus, w. a. 2. dimitsi tagawara patalj. 22. 7. 19 a. nr. 15237. (6899)
- Braunwert, Aleksander Jüri p., sõjaväest wab. tunnistus, w. a. Harju maak. rahwawäe ülema poolt 31. 12. 20 a. nr. 34484. (6899)
- Räse, Martin Marti p., hobusepass, w. a. Wiljandi l. pol. jsk. 6. 12. 20 a. nr. 18. (6899)
- Hobusepass, w. a. Tartu l. pol. 1 jsk. 10. 1. 21 a. nr. 111 — Tartumaa telegr. tehniku nime peale. (6899)
- Nawik, Jakob Peetri p., sõjav. wabast. tunnistus, w. a. Saaremaa rahwawäe ül. poolt 1. 11. 20 a. nr. 1509. (8399)
- Mittus, Aleksander Jaani p., hobusepass, w. a. Waabina wallawal. 2. 12. 20 a. nr. 17 — Reinhold Hõdemanni nime peale. (9928)
- Wiidik, Eduard Peetri p., hobusepass.
- Eutshberg, Hans Mari p., hobusepassid. w. a. Leebiku wallawal. 14. 12. 20 a. nr. 59 ja 60. (12424)
- Ritson, Jaan Udo p., hobusepass, w. a. Leebiku wallawal. 15. 12. 20 nr. 113. (12428)
- Sand, Mats Matsi p., Daani pass nr. 387 khes peatuslooga 30. 8. 21 a. nr. 145 ja hobusepass, w. a. Wastse-Kuuste wallawal. nr. 179. (13052)
- Otsa, Gustaw Daweti p., rahwawäe isikutunnistus nr. 1968/10 ja wab. sõja mälestusmärgi tunnistus nr. 446, w. a. Peipsi laemastiku diwisjoni ülemalt. (13054)
- Waimel, Jüri Jüri p., rahwawäest wab. tunnistus, w. a. forrald. waltif. 18. 2. 20 a. nr. 1670. (13065)
- Raudsepp, Jaan Gustawi p., ajutine elamisluba, w. a. Tartu maak. pol. 1. jsk. ülema p. nr. 17/968 ja rahwawäest wab. tunnistus, w. a. 1. jalawäe polgust 15. 4. 20 a. nr. 5999. (13066)
- Rose, Paul Peetri p., rahwawäest wab. tunnistus, w. a. 2. div. tagawara pataljoni ülema poolt 26. 2. 20 a. nr. 1240/7. (13067)
- Rüttmann, Aleksander Hendriku p., isikutunnistus, w. a. Uue-Wändra wallawal. 15.7. 20 a. nr. 795, ja sõjav. wab. tunnistus, w. a. 2. ratsawäe polgu ülema poolt 22. 4. 20 a. nr. 2160.
- Wandel, Julius Jüri p., hobusepass, w. a. Enge wallawal. 5. 12. 20 a. nr. 164.
- Järm, August Wõlbemari p., hobusepass, w. a. Pornuse wallawal. 30. 12. 20 a. nr. 36.
- Gordin, Hirsch Bunimi p., hobusepass, w. a. Laiksaare wallawal. nr. 77.
- Olde, August Juhani p., sõjav. wab. tunnistus, w. a. 6. jalawäe polgu ülema p. 22. 12. 20 a. nr. 28781.
- Schefer, Aleksander Jaani p., välispass, w. a. välisministeeriumist 22. 7. 1920 a.

Shokolaad

VIVAT

A.-S. „Renommée“

Wabrik — Wolta tän. nr. 3
Kontor — Wana Wiru tän. nr. 13
Kõnetraat 16-72, Tallinn

!! Päriskjuukstest patse !!

ja parukaid alati saadawal Tallinnas, L. Arro juures, Narwa tänav 12. krt. 3, teisel korral. Kõnetraat 14-81. Austusega L. Arro.

Ostetakse wäljakukunud juukseid.

Päewa-
piltnik **A. Klanberg** piltnik
Narwa t. 12, teisel korral
kõnetraat 14-81, Tallinn,
Walmistan kõiksugu päewapilte,
passi pildid tunni aja jooksul,
austusega **A. KLANBERG**

Kaubamaja

J. Puchk & Pojad

Tallinn, Pikk tän. nr. 55.

Telegrammid: Puhk-Tallinn.

Telefon: 15-84.

Ameerika nisupüül, suhkur, rukkijahu,
heeringad, sool, seebikiwi jne. jne. jne.

- - - Müüakse ainult jällemüjatele. - - -

12546

Inglis-Eesti

Import Company LTD,

Tallinn, Wana Wiru tän. nr. 12

Telefon: 3—55 Telegr. Angloest.

Käsikustutus „Minimax“ ainu-
aparaatide „Minimax“ müük.

Berlini A.-S-i „Iffa“

kõigi tulekustutus abinõude
ainumüük wabrikutele ja tule-
tõrje seltsidele.

Peale selle pritsid, mootor-
pritsid, gummist weejuhjed jne.

11807

Kaubamaja „EXPROMPT“

Wiru tän. 7.

Telegr. „Exprompt.“ Kõnetr. 15—20.

Alaline engros ladu:

Suhkur, jahu, riis, hee-
ringad, Kakao-Flick, tee,
kohwi, würtsid, kuiwatatud
puuwill, kompott, humalad,
ädikahapu ja teised kolo-
nial kaubad.

12550

Politsei Peawalitsus

teatab, et Järwa maakonna politsei-
ülem a koht waba on ja isikud, kes soo-
wiwad sellele kohale kandideerida ning tingimistele wastawad, woiwad sellekohase kirjaliku soowiawaldusega ühes wastawate dokumentide juurdelisamisega esineda Järwa maakonnawalitsusele kuni 25. weebruarini 1923. a. Kandideerida woiwad ka politsei teenistuses seiswad ametnikud.

Palk 3-da palgaastme järele.

Kuulutus.

Tartu maakonna politsei 3. jaosk. ülem kuulutab sellega, et 12. weebruaril 1923 a. kell 10 e. l. saab Elwas, Niguli majas Maali ja Aleksander Niguli päralt olew pruun riidekapp, mis 354 marga peale on hinnatud, enampakkumise teel otsekohe wäljamaksetawa raha eest ära müüdüd 1922 a. isikumaksu tasuks 300 marga suuruses, peale selle wiitwitus 0/0 ja täitekulud.

Müüdaw warandus on sealsamas oksjoni päewal näha.
Elwas, 30. jaanuaril 1923.

12596. Tartu maak. 3 jaosk. ülem S a r a p.

Kuulutus.

Tartu maakonna politsei 3. jaoskonna ülem kuulutab sellega, et 12. weebruaril 1923 a. kell 10 e. l. saab Elwa alewis, Mitti majas Jaan ja Emilte Mittide päralt olew kirjutuslaud, mis 501 marga peale on hinnatud, enampakkumise teel otsekohe wäljamaksetawa raha eest ära müüdüd 1922 a. isiku ja hoonete maksude tasuks 435 marga suuruses, peale selle wiitwitus 0/0 ja täitekulud.

Müüdaw warandus on sealsamas oksjoni päewal näha.
Elwas, 30. jaanuaril 1923.

12595. Tartu maak. 3 jaosk. ülem S a r a p.